

4. Erstatning til efterladte og overgangsbeløb.

Den hidtidige erstatning til ægtefællen foreslås opdelt i 2 erstatningsformer:

En egentlig erstatning til de efterladte afhængig af det påviste økonomiske tab.

En overgangshjælp, der ydes for de udokumenterbare udgifter m. v. i forbindelse med en ægtefælles (samlevers) død.

Efter den gældende lovs § 39 har en enke uanset alder, egne indtægter, ægteskabets varighed osv. krav på erstatning for tab af forsørger med en i princippet livsvarigt løbende årlig rente på 30 pct. (i de to første år 50 pct.) af den afdøde mands årsløn inden for lovens maksimum.

Enkemænd har krav på erstatning efter samme regler som enker, hvis den afdøde hustru i væsentligt omfang deltog i familiens erhvervsarbejde.

Endvidere kan der efter den gældende lovs § 41 ydes en begravelseshjælp. Hjælpen udgør pr. 1. april 1977 1.950 kr.

Forslagets § 31 erstatter gældende lovs formelle forsørgertabskriterium med et økonomisk kriterium. Enkens erstatningsret vil herefter være betinget af, om hun som følge af ægtemandens død må antages at have fået sine forsørgelsesmæssige forhold forringet. Erstatningsformen foreslås også ændret. I stedet for en i princippet livsvarigt løbende ydelse foreslås ydelsen tilkendt for en tidsbestemt periode, hvis længde fastsættes under hensyn til behovet i det enkelte tilfælde. Længste periode er 10 år. Der kan tilkendes yderligere perioder, såfremt forholdene taler herfor. Afgørende for retten til erstatning og erstatningens varighed bliver herefter forhold som den efterlattes alder, helbred, uddannelse, erhvervsaktivitet, erhvervsævne, forsørgerpligter og økonomi.

Forslaget medfører ligestilling af efterladt enke og enkemand. I relation til efterladteerstatning foreslås ligestilling af ægteskabet og et ægteskabsliggende forhold af mindst 5 års varighed.

En ægtefælles (eller samlevers) død vil selv i tilfælde, hvor en egentlig forringelse af den forsørgelsesmæssige stilling ikke foreligger, medføre en række ændringer i den efterlattes tilværelse, som uden at det måske kan dokumenteres, medfører udgifter for den efterladte.

I forslagets § 30 foreslås det derfor, at der til en efterladt ægtefælle samt til visse samlevere ydes et overgangsbeløb. Denne erstatning ydes med et fast beløb på 17.000 kr. til alle uanset den afdødes indtægtsforhold. Ved fastsættelsen af overgangsbeløbets størrelse er bl. a. taget hensyn til, at gældende lovs begravelseshjælp foreslås afskaffet. Der vil

fortsat kunne ydes begravelseshjælp efter sygesikningsloven (pr. 1. april 1977 1.600 kr. for en voksen person).

Ifølge gældende lov ydes der til enker og enkemænd, som har fået tilkendt fuld rente på 30 pct. af afdødes årsløn, i de første to år et årligt tillæg på 20 pct. af årslønnen. Denne regel bortfalder ved lovforslaget, men erstattes delvis af den foreslåede bestemmelse om et fast overgangsbeløb. Bestemmelsen har dog selvstændig betydning i videre omfang. Dels er den ikke som gældende lovs 20 pct.-ydelse betinget af retten til efterladteerstatning, og dels har også andre personer end den efterladte ægtefælle ret til overgangsbeløbet. Endelig er det foreslåede overgangsbeløbets størrelse ikke, som tilfældet er med 20 pct.-ydelsen efter gældende lov, afhængig af størrelsen af afdødes årsløn, men udbetales med samme beløb til alle berettigede.

For så vidt angår børn og efterladte bortset fra ægtefæller eller samlevere i ægteskabslignende forhold, er forslagets bestemmelser i princippet de samme som gældende lovs.

Efter forslaget kan der dog samlet ydes en erstatning, der årlig svarer til 70 pct. af afdødes årsløn efter loven, mens der efter gældende lov højst kan ydes 50 pct. Forhøjelsen skyldes, at man har ønsket at give mulighed for en større samlet erstatning til børnene end efter gældende lov.

5. Ophor af løbende ydelse ved modtagerens fyldte 67. år.

Både invaliditetsrente og rente til en efterladt ægtefælle tilkendt for tab af forsørger ydes efter gældende lov som en i princippet livsvarigt løbende ydelse. Renten nedsættes dog med 25 pct. ved rentemodtagerens fyldte 67. år. Denne erstatningsform er begrundet i ønsket om, at erstatningerne skal virke som en forsørgelse eller delvis forsørgelse, som kompenserer skadelidte eller den efterladte for henholdsvis nedsat evne til at forsørge sig selv og tabet af en forsørger.

De samme betragtninger er lagt til grund for så vidt angår forslagets bestemmelser om erstatning for tab af erhvervsævne og erstatning til efterladt ægtefælle eller samlevere.

For disse erstatningsydelsers vedkommende foreslås det som en nyordning, at ydelsen helt bortfalder ved udløbet af den måned, hvor den berettigede fylder 67 år.

I overensstemmelse med lovforslagets generelle princip om så vidt muligt kun at erstatte et faktisk indtruffet økonomisk tab forudsættes, at sådant tab kun forekommer i en persons erhvervsaktive periode. Der skal derfor ikke ydes erhvervsnevnetabser-